Duman Radmehr,
Azərbaycan Demokratiya və İnkişaf Assosiasiyası (Ocaq), sədr

İranın livanlaşdırılması qələbə demək deyil

24.06.2025

Müharibəyə son qoymaq, insanların qətlə yetirilməsinin, vətənin dağıdılmasının qarşısını almaq son kritik günlərdə ən mühüm arzumuz idi. Xoşbəxtlikdən bu məqsədə hələlik nail olunub və bunun davam edəcəyinə ümid edilir. Şükürlər olsun ki, müharibə çox çəkmədi və ölkənin infrastrukturu məhv edilməmişdən öncə tərəflər atəşkəsə yetişdilər.

İndi atəşkəsdən sonra bir daha İslam Respublikasının təbliğat maşınının “qələbə”dən danışdığının, şənlikləri gündəmə gətirdiyinin şahidi oluruq. Ancaq yerlərdəki reallıq başqa bir şeyi göstərir. Bu müharibədən sonra İranın müdafiə və hərbi vəziyyəti son illərdə Livandakı narahatedici vəziyyətə bənzəyir. Ölkənin müdafiəsiz səması İsrail qırıcıları və pilotsuz təyyarələri üçün sığınacağa çevrilib və İsrail istədiyi vaxt İran torpaqlarının istənilən nöqtəsini hədəfə ala bilər. İnqilab Keşikçilərinin (SEPAH) vəziyyəti Hizbullaha, Əli Xameneinin təhlükəsizlik vəziyyəti isə İsrailin hücumundan qorxaraq gizlənərək yaşayan Həsən Nəsrullahın vəziyyətinə bənzəyir.

Belə bir vəziyyət hökumətin bütün təbliğat şırnaqlarına baxmayaraq, İslam Respublikasının hərbi və təhlükəsizlik proqramının iflasa uğradığını açıq şəkildə göstərir. Öz xalqının azadlığını, rifahını və gələcəyini İsrailə və Qərb dünyasına qarşı ideoloji və nəticəsiz düşmənçiliyə qurban verən, milli resursların böyük bir hissəsini hərbi və nüvə layihələrinə xərcləyən, proksi qruplara dəstək verən hökumət bu gün hətta ölkənin sərhədlərini və öz qüvvələrini müdafiə etmək iqtidarında deyil. İranın raket atması və dinc israilliləri öldürməsi (bu da bir qədər Hizbullahın işinə bənzəyir) İsrailin geniş kəşfiyyatı və hərbi aristokratiyası ilə müqayisədə uğur və ya üstünlük sayılmır.

Son təcrübələr göstərir ki, İslam Respublikasının səriştəsizliyi ucbatından su, enerji, immiqrasiya və yoxsulluq böhranına səbəb olan dolanışıq və rifah sahələrindən əlavə, hərbi və təhlükəsizlik sahəsində idarəetmə də səmərəsizdir. Bu səmərəsizlik bilavasitə İslam Respublikasının ideoloji, qeyri-demokratik mahiyyəti və mərkəzləşdirilmiş quruluşunun nəticəsidir.

İndi həmişəkindən daha aydın olan şey, gərginlik yaradan siyasətlərin dəyişdirilməsi və dayandırılması, sülhə əsaslanan, mərkəzləşdirilməmiş, demokratik və hesabatlı nizama keçidə başlamaq zərurətidir; İran xalqına təhlükəsizlik, firavanlıq və azadlığı bərpa edəcək bir nizam (quruluş).

Mənbə:https://www.instagram.com/p/DLSxWi-NFXx/?igsh=MXJqMGdmd3U2eHdlYQ%3D%3D